بسمه تعالی

گلچین احادیث مسجد

به کوشش موسسه آموزشی و پژوهشی مسجد

سفارش حضور:

۱. عَنِ الصَّادِقِ علیه السلام أَنَّهُ قَالَ عَلَيْكُمْ بِإِتْيَانِ الْمَسَاجِدِ

بر شما باد آمدن مسجد

بحارالأنوار ۸۰ ۳۸۴ باب ۸- فضل المساجد و أحكامها و آداب

بهتر از بهشت:

۲. أَنَّهُ قَالَ صلی الله علیه و آله الْجَلْسَةُ فِي الْمَسْجِدِ خَيْرٌ لِي مِنَ الْجَلْسَةِ فِي الْجَنَّةِ

نشستن در مسجد برای من بهتر از نشستن در بهشت است

إرشاد القلوب إلى الصواب (للديلمي) ؛ ج۲ ؛ ص۲۱۸

محبوب ترین مکان:

۳. عن النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله أَحَبُّ الْبِقَاعِ إِلَى اللَّهِ الْمَسَاجِدُ

بهترین بقعه نزد خداوند مسجد است

مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۲ ۳- باب استحباب الاختلاف إلى المسجد

الفت با مسجد الفت با خداست:

٤. قال رسول الله صلی الله علیه و آله من ألف المسجد ألفه الله تعالى

کنزالعمال ۶۴۹/۷

جایگاه مومنین:

٥. قال رسول الله صلی الله علیه و آله المسجد بيت كل مؤمن

مسجد خانه هر مومنی است

کنزالعمال ۶۵۰/۷

وسعت قبر:

٦. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ قَبْرُهُ وَسِيعاً فَسِيحاً فَلْيَبْنِ الْمَسَاجِدَ

هر کس قبر وسیع می خواهد مسجد بسازد

سکونت در مسجد:

٧. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا تَأْكُلَهُ الدِّيدَانُ تَحْتَ الْأَرْضِ فَلْيَسْكُنِ الْمَسَاجِدَ

هر کس می خواهد در قبر سالم بماند ساکن مسجد شود

(بحار الانوار ج٨، ص١۴۴، ح۶٧)

نورافشانی:

٨. وَ مَنْ أَحَبَّ أَنْ لَا يُظْلَمَ لَحْدُهُ فَلْيُنَوِّرِ الْمَسَاجِدَ هر کس می خواهد

قبرش تاریک نباشد مسجد روشن کند

(مستدرک‌الوسائل ، ٣ ، ٣٨۵ ، باب استحباب کنس المسجد و إخراج)

٩. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ أَسْرَجَ فِي مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ سِرَاجاً لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ وَ حَمَلَةُ الْعَرْشِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا دَامَ فِي الْمَسْجِدِ ضَوْءٌ مِنْ ذَلِكَ السِّرَاجِ کسی که مسجدی را روشن کند تا زمانی که چراغ روشن است ملائکه و عرش داران برای او استغفار می کنند (من لا یحضر الفقیه، ج ١، ص ٢٣٧)

مسجد کوچک:

١٠. أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ مَنْ بَنَى لِلَّهِ مَسْجِداً وَ لَوْ كَمَفْحَصِ قَطَاةٍ بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ...

هر کس مسجدی گرچه به اندازه لانه پرنده ای بسازد خداوند خانه بهشتی برایش می سازد

(بحار الأنوار (ط - بيروت) ، ج۶٢ ،۴۶) {احادیث مشابه : بحارالانوار ۴۴/٣٨٢/۶٩ : ٢٠/١٢٠/٧٧ : ٧۶/۴/٨۴ : ٨۶/١١/٨۴ . سنن ابن ماجه : ٧٣٨/٢۴٣/١}

١١. عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ : خَمْسَةٌ فِي قُبُورِهِمْ وَ ثَوَابُهُمْ يَجْرِي إِلَى دِيوَانِهِمْ ... مَنْ بَنَى لِلَّهِ مَسْجِداً (بحار الأنوار (ط - بيروت) ج١٠١ ٩٧ باب ٢ فضل الأولاد و ثواب تربيتهم و كيفيتها ..... ص : ٨٩)

یکی از ۵ گروهی که نامه اعمالشان بسته نمی شود سازنده مسجد است

هدف حضور:

۱۲. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ أَتَى الْمَسْجِدَ لِشَيْءٍ فَهُوَ حَظُّهُ

هر کس برای فضیلتی به مسجد آید نصیبش می شود سنن ابی داود ۱۱۵/۱

پیشتازان بهشت:

۱۳. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ طُوبَى لِأَصْحَابِ الْأَلْوِيَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَحْمِلُونَهَا فَيَسْبِقُونَ النَّاسَ إِلَى الْجَنَّةِ أَلَا هُمُ السَّابِقُونَ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالْأَسْحَارِ وَ غَيْرِهَا

کسانی که زود به مسجد می روند صاحبان علم اند و در روز قیامت زودتر به بهشت می روند بحار الانوار ۳۶۹/۸۳

۱۴. عَنِ النَّبِيِّ ﷺ مَنْ كَانَتِ الْمَسَاجِدُ بَيْتَهُ ضَمِنَ اللَّهُ لَهُ بِالرَّوْحِ وَ الرَّاحَةِ وَ الْجَوَازِ عَلَى الصِّرَاطِ

هر کس خانه اش مسجد شد ضمانت روحی و راحتی و جواز عبور بر صراط دارد مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۲

استقبال ملائکه:

۱۵. وَ قَالَ عليه السلام إِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ

هر گاه داخل مسجد شود ملائک برای او استغفار می کنند

بدرقه ملائکه:

۱۶. وَ إِذَا خَرَجَ – من المسجد– قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ حَفِظَكَ اللَّهُ

هر گاه از مسجد خارج می شود ملائک به او می گویند خداوند حافظ تو باد بحار الأنوار (ط - بيروت) ج۸۱ ۲۶

تحیت مسجد:

۱۷. عن علی عليه السلام كَانَ يَقُولُ مِنْ حَقِّ الْمَسْجِدِ إِذَا دَخَلْتَهُ أَنْ تُصَلِّيَ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ

از حقوق مسجد نماز تحیت است بحارالأنوار ۸۱ ۲۳

استقبال و بدرقه:

۱۸. قَالَ كَعْبُ بْنُ مَالِكٍ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَصَلَّى فِيهِ

۱۹. **پیامبر در بازگشت از سفر اول به مسجد می رفتند** صحیح البخاری ۱۱۴/۱

۲۰.النَّبِیَّ ﷺکَانَ یَتْبَعُ غُبَارَ الْمَسْجِدِ بِجَرِیدَةٍ.

پیامبر با پارچه ای مسجد را غبار روبی می کرد مصنف ابن ابی شیبه، حدیث ۴۰۴۱

بهشت و حوریان مشتاق غبارروبان مسجد اند:

۲۱. أَبَا الْحَسَنِ علیه السلام: أَنَّ الْجَنَّةَ وَ الْحُورَ لَتَشْتَاقُ إِلَى مَنْ يَكْسَحُ الْمَسَاجِدَ بحارالأنوار ۸۰ ۳۸۲ باب ۸- فضل المساجد و أحكامها و آداب.

ارزش غبارروبی:

۲۲. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم مَنْ أَخْرَجَ أَذًى مِنَ الْمَسْجِدِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

هر کس کوچک ترین زباله ای را از مسجد بیرون ببرد خداوند خانه بهشتی برای او می سازد سنن ابن ماجه ۲۴۸/۱

۲۳. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم عُرِضَتْ عَلَيَّ أُجُورُ أُمَّتِي حَتَّى الْقَذَاةُ يُخْرِجُهَا الرَّجُلُ مِنَ الْمَسْجِدِ

همه مزدها امت من به من عرضه می شود حتی کمترین زباله ای که از مسجد بیرون می برند (سنن الترالمذی ، ج ۴، ص ۲۵۰، ۳۰۸۳)

عطر افشانی:

۲۴. قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم تحفة الملائكة تجمير المساجد

هدیه ملائک، عطرافشانی مسجد است کنزالعمال ۶۵۸/۷

شعور مسجد:

۲۵. رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم ثَلَاثَةٌ يَشْكُونَ الْمُصْحَفُ وَ الْمَسْجِدُ وَ الْعِتْرَةُ يَقُولُ الْمُصْحَفُ يَا رَبِّ حَرَّفُونِي وَ مَزَّقُونِي وَ يَقُولُ الْمَسْجِدُ يَا رَبِّ عَطَّلُونِي وَ ضَيَّعُونِي ...

یکی از شاکیان روز قیامت مسجدی است که تعطیل و ضایع شود بحارالأنوار ۷ ۲۲۲

شهادت مسجد:

۲۶. قال النبی ﷺ تذهب الارضون كلها يوم القيامة إلا المساجد فانها ينضم بعضها إلى بعض

همه زمین روز قیامت دگرگون می شود مگر زمین مسجد، که مثل جزایر به هم می پیوندند کنزالعمال ۶۵۲/۷

۲۷. عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام: فَمَا مِنْ مَسْجِدٍ بُنِيَ إِلَّا عَلَى قَبْرِ نَبِيٍّ أَوْ وَصِيِّ نَبِيٍّ قُتِلَ فَأَصَابَ تِلْكَ الْبُقْعَةَ رَشَّةٌ مِنْ دَمِهِ

مسجدی بنا نمی شود جز آنکه بر قبر پیامبر یا وصی پیامبری که شهید گشته و قطره ای از خون آن در آن بنا ریخته شده است (بحار الانوار، ج ۱۴، ص ۴۶۳)

مسجد دارالقرآن است:

۲۸. عَنِ النَّبِیِّ صلی الله علیه و آله و سلم قَالَ وَ مَنْ أَحَبَّ الْقُرْآنَ فَلْیُحِبَّ الْمَسَاجِدَ

هر کس قرآن را دوست دارد مسجد را هم دوست دارد

اهل مسجد در پناه خداوند:

۲۹. قال رسول الله صلی الله علیه و آله : هُمْ فِی مَسَاجِدِهِمْ وَ اللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ

خداوند پشت و پناه اهل مسجد است مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۵۵

احترام مسجد:

قَالَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام إِنَّمَا أُمِرَ بِتَعْظِیمِ الْمَسَاجِدِ لِأَنَّهَا بُیُوتُ اللَّهِ فِی الْأَرْضِ

امام صادق فرمود ما مامور به تعظیم مسجد هستیم بحارالأنوار ۸۱ ۶

۳۰. عَنْ عَلِیٍّ علیه السلام قَالَ مَنْ وَقَّرَ مَسْجِداً لَقِیَ اللَّهَ یَوْمَ یَلْقَاهُ ضَاحِکاً مُسْتَبْشِراً

هر کس مسجدی را گرامی بدارد خداوند را با چهره ای گشاده ملاقات می کند (بحار الأنوار، ج ۸۴، ص ۱۶)

۳۱. قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ لَمْ یُوَقِّرِ الْمَسْجِدَ

ملعون است ملعون است کسی که مسجدی را احترام و توقیر نکند بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج‌۸۰، ص: ۳۶۱

۳۲. عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ آبَائِهِ علیهم السلام قَالَ قَالَ عَلِیٌّ علیه السلام ... لا یُسَمَّى الْمُسْلِمُ رُجَیْلًا وَ لَا یُسَمَّى الْمُصْحَفُ مُصَیْحِفاً وَ لَا الْمَسْجِدُ مُسَیْجِداً بحار الأنوار ج۷۳ ۳۵۸

آداب مسجد:

۳۳. قال رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله مَنْ أَجَابَ دَاعِیَ اللَّهِ وَ أَحْسَنَ عِمَارَةَ مَسَاجِدِ اللَّهِ کَانَ ثَوَابُهُ مِنَ اللَّهِ الْجَنَّةَ

کسی که به ندای موذن جواب دهد و عمارت مسجد را نیکو گرداند بهشت برای اوست. بحار الأنوار (ط - بیروت) ج۷۴ ۸۵

۳۴. قال ابوذر یَا رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله کَیْفَ یُعْمَرُ مَسَاجِدُ اللَّهِ قَالَ لَا تُرْفَعُ فِیهَا الْأَصْوَاتُ

ابوذر از رسول خدا پرسید تعمیر مسجد چگونه است فرمود: صدا را در مسجد بلند نکنید بحار الأنوار (ط - بيروت) ج۷۴

۸۵ باب ۴ ما أوصى به رسول الله ص إلى أبي ذر رحمه الله ..... ص : ۷۰

۳۵. فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَأْمُرُنَا بِالْمَسَاجِدِ أَنْ نَصْنَعَهَا فِي دِيَارِنَا وَنُصْلِحَ صَنْعَتَهَا وَنُطَهِّرَهَا

پیامبر دستور دادکه در محله خود مسجد را زیبا و پاکیزه بسازیم سنن ابی داود ۱۱۰/۱

۳۶. قَالَ النَّبِيُّ ﷺ لَحَدِيثُ الْبَغْيِ فِي الْمَسْجِدِ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ الْبَهِيمَةُ الْحَشِيشَ

سخن تند در مسجد حسنات را مانند آتش که هیزم را می خورد است بحارالأنوار ۸۰ ۳۷۷

غفلت از مسجد:

۳۷. قَالَ مَوْلَانَا الْحَسَنُ ؑ الْغَفْلَةُ تَرْكُكَ الْمَسْجِدَ

غفلت ترک مسجد است بحار الأنوار ج۷۵ /۱۱۴ باب ۱۹ مواعظ الحسن بن علی ع ..... ص : ۱۰۱

آداب خروج:

۳۸. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عِشْرُونَ خَصْلَةً تُورِثُ الْفَقْرَ وَ تَعْجِيلُ الْخُرُوجِ مِنَ الْمَسْجِدِ

یکی از عوامل فقر عجله در خروج از مسجد است بحار الانوار۷۶/۳۱۵

۳۹. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ سَبْعَةٌ فِي ظِلِّ عَرْشِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ رَجُلٌ خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ وَ فِي نِيَّتِهِ أَنْ يَرْجِعَ إِلَيْهِ

هفت گروه‌اند که در سایه عرش الهی اند یکی از آنها کسی که از مسجد خارج شده و تصمیم بر بازگشت دارد

بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج۸۱، ص: ۲

مسجد مرکز دانش:

٤٠. وَ قَالَ ﷺ مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ لَا يُرِيدُ إِلَّا لِيَتَعَلَّمَ خَيْراً أَوْ لِيُعَلِّمَهُ كَانَ لَهُ أَجْرُ مُعْتَمِرٍ تَامَّ الْعُمْرَةِ

هر کس صبحگاهان در مسجد خیری را بیاموزد یا آموزش دهد ارزش عمره دارد

٤١. وَ قَالَ ﷺ :وَ مَنْ رَاحَ إِلَى الْمَسْجِدِ لَا يُرِيدُ إِلَّا لِيَتَعَلَّمَ خَيْراً أَوْ لِيُعَلِّمَهُ فَلَهُ أَجْرُ حَاجٍّ تَامَّ الْحِجَّةِ

هر کس شامگاهان در مسجد خیری را بیاموزد یا آموزش دهد ارزش حج دارد بحارالأنوار ١ ١٨٥ باب ١- فرض العلم و وجوب طلبه و الحث

اطعام در مسجد:

٤٢. فَأَفْطَرَ النَّبِيُّ ﷺ مَعَ الْمَسَاكِينِ الَّذِينَ فِي الْمَسْجِدِ ذَاتَ لَيْلَةٍ

شبانگاهی پیامبر با مساکین مسجد هم غذا شد بحارالأنوار ١٦ ٢١٩ باب ٩- مكارم أخلاقه و سيره و سننه ص مشابه با حدیث شماره :٤٥٣

نجبای قبیله:

٤٣. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَأْتِي الْمَسْجِدَ مِنْ كُلِّ قَبِيلَةٍ إِلَّا وَافِدُهَا وَ مِنْ كُلِّ أَهْلِ بَيْتٍ إِلَّا نجيبها

بهترین و نجیب ترین هر قبیله و خاندانی راهی مسجد است بحار الانوار ١٩٥/٧٥

مشکل گشا:

٤٤. عَنِ الصَّادِقِ ع أَنَّهُ قَالَ: مَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ إِذَا دَخَلَ عَلَيْهِ غَمٌّ مِنْ غُمُومِ الدُّنْيَا أَنْ يَتَوَضَّأَ فَيَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَيَرْكَعَ رَكْعَتَيْنِ يَدْعُو اللَّهَ فِيهِمَا أَ مَا سَمِعْتَ اللَّهَ يَقُولُ وَ اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ

چه مانع شده که وقتی غمی از دنیا به شما می رسد وضو گرفته و به مسجد نمی روید تا با دعا در نماز مشکل را حل کنید چنانچه قرآن می فرماید از صبر و صلاه کمک بجویید بحار الأنوار (ط - بيروت) ؛ ج٨٨ ؛ ص٣٤١

حضور شبانه:

٤٥. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَشِّرِ الْمَشَّاءِينَ إِلَى الْمَسَاجِدِ فِي ظُلَمِ اللَّيْلِ بِنُورٍ سَاطِعٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (بالنور التام نهج الفصاحه ، حديث ١٠٩٠)

بشارت بده رهروان شب به مسجد را به نوری در قیامت بحارالانوار ٣٨٢/٨٠

ستارگان زمین:

٤٦. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَلَا إِنَّ بُيُوتِي فِي الْأَرْضِ الْمَسَاجِدُ تُضِيءُ لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا تُضِيءُ النُّجُومُ لِأَهْلِ الْأَرْضِ

آگاه باشید خانه من در زمین مسجد است و برای آسمانیان می درخشد چنانچه ستارگان برای اهل زمین می درخشد ج ۸۱ ص ۱۴

بهتر از خانه:

٤٧. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَلَا طُوبَى لِمَنْ كَانَتِ الْمَسَاجِدُ بُيُوتَهُ

خوشا بحال کسانی که مسجد را خانه خویش کرده اند – بحارالأنوار ج ۸۱ ص ۱۴

زیارت خدا:

٤٨. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَلَا طُوبَى لِعَبْدٍ تَوَضَّأَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ زَارَنِي فِي بَيْتِي أَلَا إِنَّ عَلَى الْمَزُورِ كَرَامَةَ الزَّائِرِ

آگاه باشید خوشا بحال بنده ای که در خانه وضو بگیرد و مرا در خانه ام (مسجد) زیارت کند آگاه باشید هر زائری ملزم به اکرام مزور است.

ارزش قدم:

٤٩. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطُوهَا حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنْزِلِهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ وَ مُحِيَ عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ

هر قدمی که به سمت مسجد و بازگشت برداشته می شود ده گناه برداشته و ده حسنه و ده درجه ثبت می شود

بحار الانوار۳/۸۸

٥٠. عن أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع.... مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنَ الْمَشْيِ إِلَى بَيْتِهِ

عبادتی افضل از مسجد رفتن نیست

وسائل الشیعة، ج۵، ص: ۲۰۱

٥١. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُؤْمَرُ بِرِجَالٍ إِلَى النَّارِ فَيَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَالِكٍ قُلْ لِلنَّارِ لَا تُحْرِقْ لَهُمْ أَقْدَاماً فَقَدْ كَانُوا يَمْشُونَ إِلَى الْمَسَاجِدِ .

روز قیامت عده ای را به سمت جهنم می برند خداوند می فرماید قدمهایی که به سمت مسجد رفته است نسوزانید بحار الانوار ۲۹۶/۷۲

زیارت خدا:

۵۲. و فی الحدیث القدسی إنّ بیوتی فی الأرض المساجد و انّ زواری فیها عمّارها

مسجد خانه های خدا در زمین است و زیارتِ مسجد، عمران مسجد است

۵۳. وَ كَانَ الحسن عليه السلام يَقُولُ أَهْلُ الْمَسْجِدِ زُوَّارُ اللَّهِ وَ حَقٌّ عَلَى الْمَزُورِ التُّحْفَةُ لِزَائِرِهِ

اهل مسجد زائران خدا و حق هر زیارت کننده ای هدیه ای از طرف مزور است إرشاد القلوب إلى الصواب (للديلمي) ؛ ج۱ ؛ ص۷۷

زینت امام:

۵۴. أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ يَا مَعْشَرَ الشِّيعَةِ كُونُوا لَنَا زَيْناً وَ لَا تَكُونُوا شَيْناً ... صَلُّوا فِي مَسَاجِدِهِمْ وَ لَا يَسْبِقُوكُمْ إِلَى خَيْرٍ فَأَنْتُمْ وَ اللَّهِ أَحَقُّ مِنْهُمْ بِهِ

گروه شیعیان زینت ما بوده و ننگ ما نباشید و در مساجد (اهل سنت) حاضر شوید و در خیرات از شما سبقت نگیرند بحارالأنوار ۸۵ ۱۱۹

جای جای مسجد:

۵۵. عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ وَ صَلُّوا مِنَ الْمَسَاجِدِ فِي بِقَاعٍ مُخْتَلِفَةٍ فَإِنَّ كُلَّ بُقْعَةٍ تَشْهَدُ لِلْمُصَلِّي عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

در جایجای مسجد نماز بخوانید چون هر جای مسجد در روز قیامت شهادت می دهد

بحارالأنوار ۸۰ ۳۸۴ باب ۸- فضل المساجد و أحكامها و آداب

تفریح در مسجد:

۵۶. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ الْمَسَاجِدُ

هر گاه به باغ های بهشتی رسیدید استفاده کنید گفتم باغ های بهشتی کجاست؟ فرمود: مسجد. سنن الترمذی ۱۹۳/۵

علامت اهل بهشت:

۵۷. قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله فَطُوبَى لِمَنْ أَجَابَ دَاعِيَ اللَّهِ وَ مَشَى إِلَى الْمَسْجِدِ وَ لَا يُجِيبُهُ وَ لَا يَمْشِي إِلَى الْمَسْجِدِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ

خوشا بحال کسانی که به ندای موذن پاسخ داده و به مسجد می روند و جواب موذن را نمی دهند و به سمت مسجد نمی روند مگر مومنینی که اهل بهشت اند بحارالأنوار ۸۱ ۱۵۴ باب ۱۳- الأذان و الإقامة و فضلهما

نورانیت مسجد:

۵۸. عَنِ النَّبِیﷺ قَالَ الْمَسَاجِدُ أَنْوَارُ اللَّهِ

مساجد نورهای الهی اند مستدرک‌الوسائل ۳ ۴۴۷

محصور شدن در مسجد:

۵۹. مَوَاعِظُ الْمَسِیحِ... اتَّخِذُوا مَسَاجِدَ رَبِّکُمْ سُجُوناً لِأَجْسَادِکُمْ

مساجد را همانند زندان برای خود قرار دهید بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج۷۵، ص: ۳۰۸

اهل بیت اهل مسجد:

۶۰. فَقَامَ الْحَسَنُ وَ الْبَیْتُ هُوَ الْمَسْجِدُ الْمُطَهَّرُ وَ هُوَ الَّذِی قَالَ اللَّهُ تَعَالَی أَهْلَ الْبَیْتِ فَنَحْنُ أَهْلُ الْبَیْتِ وَ نَحْنُ الَّذِینَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنَّا الرِّجْسَ وَ طَهَّرَنَا تَطْهِیرا

بیت همان مسجد پاک است که خداوند ما را به آن نسبت داده است و ما اهل بیتی هستیم که خداوند پستی را از ما دور و ما را پاک و مطهر قرار داده است. بحارالأنوار ۱۰ ۱۳۸

۶۱. قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم **إن عمار بیوت الله هم أهل الله عزوجل**

کسی که خانه خدا را آباد می کند اهل الله است کنزالعمال ۶۵۱/۷

۶۲. قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم **عمار مساجد الله هم أهل الله عزوجل** کنزالعمال ۵۷۸/۷

۶۳. وَ قَالَ أَمِیرُ الْمُؤْمِنِینَ علیه السلام لِأَبِی ذَرٍّ ...الْزَمِ الْمَسَاجِدَ عُمَّارَهَا هُمْ أَهْلُ اللَّهِ

امیر المومنین علیه السلام به ابوذر فرمود: ملازم مسجد باش که آبادکنندگان آن اهل الله هستند إرشاد القلوب إلی الصواب (للدیلمی) ؛ ج۱ ؛ ص۷۷

شفاعت اهل مسجد:

٦٤. عَنِ النَّبِیﷺ **قَالَ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَ أَنْ یُدْخِلَ الْجَنَّةَ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ بِغَیْرِ حِسَابٍ وَ یُشَفِّعَ کُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ فِی ثَمَانِینَ أَلْفاً الْمُؤَذِّنُ وَ الْإِمَامُ وَ رَجُلٌ یَتَوَضَّأُ ثُمَّ یَدْخُلُ**

خداوند وعده داده سه گروه را علاوه بر بی حساب وارد بهشت شدن، تا ۸۰ هزار نفر را شفاعت می کنند: موذن، امام و ماموی که با وضو وارد شود

ارزش سبقت:

٦٥. فِی زَبُورِ دَاوُدَ ... **أَیْنَ الَّذِینَ هَجَمُوا عَلَی مَسَاجِدِی فِی الصَّیْفِ وَ الشِّتَاءِ**

خداوند در روز قیامت می فرماید:کجایند کسانی که در زمستان و تابستان به خانه من (مساجد) هجوم می برند

بحارالأنوار ۱۴ ۴۵

غبطه به اهل مسجد:

٦٦. قَالﷺ مَا مِنْ يَوْمٍ إِلَّا وَ مَلَكٌ يُنَادِي فِي الْمَقَابِرِ مَنْ تَغْبِطُونَ فَيَقُولُونَ أَهْلَ الْمَسَاجِدِ

روزی نیســـت که ملکی به اهل مقابر ندا می دهد که به چه غبطه می خورند، می گویند به اهل مســـجد

مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۲ ۳- باب استحباب الاختلاف إلی المسجد

نشستن در مسجد بهتر از دویدن دنبال ثروت:

٦٧. عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ‌علیه‌السلام الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ أَسْرَعُ فِي طَلَبِ الرِّزْقِ مِنَ الضَّرْبِ فِي الْأَرْضِ

نشستن در مسجد از طلوع فجر تا شمس از هر تجارتی روزی اش بیشتر است بحارالأنوار ۱۰ ۸۹

٦٨. عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ‌علیه‌السلام ....أَقْوَى الْأَسْبَابِ الْجَالِبَةِ لِلرِّزْقِ .. وَ حُضُورُ الْمَسْجِدِ قَبْلَ الْأَذَانِ از عوامل جلب کننده روزی **حضور در مسجد قبل از اذان در مسجد است** بحار الانوار ۳۱۸/۷۳

محبوب خدا:

٦٩. قَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِﷺ وَ خَيْرُ الْبِقَاعِ الْمَسَاجِدُ وَ أَحَبُّهُمْ إِلَى اللَّهِ أَوَّلُهُمْ دُخُولًا وَ آخِرُهُمْ خُرُوجاً

بهترین قطعه زمین مساجد و بهترین اهل آن اول کسانی که داخل و آخرین کسانی که خارج می شوند

وسائل‌الشیعة ۱۷ ۴۶۸ ۶۰- باب کراهة دخول السوق أولا و الخ

همنشین ملائک:

٧٠. عَنِ النَّبِيﷺ قَالَ إِنَّ لِلْمَسَاجِدِ أَوْتَاداً الْمَلَائِكَةُ جُلَسَاؤُهُمْ إِذَا غَابُوا افْتَقَدُوهُمْ

برای هر مسجدی استوانه و میخ هایی است که ملائک همنشین آنان اند و هر گاه غیبت کنند از آنان تفقد می کنند مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۵۸ ۳- باب استحباب الاختلاف إلی المسجد

درود ملائکه:

٧١. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم وَلَا تَزَالُ الْمَلَائِكَةُ تُصَلِّي عَلَى أَحَدِكُمْ مَا دَامَ فِي الْمَسْجِدِ

ملائک مرتبا به کسانی که در مسجداند دعا می کند سنن الترمذی ۲۰۶/۱

ارزش اهل مسجد:

٧٢. وَ قَالَﷺ مَنْ رَأَيْتُمُوهُ يُصَلِّي فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَةً فَظُنُّوا بِهِ كُلَّ خَيْرٍ

هر کسی که را دیدید در مسجد نماز می خواند هر خیری را به او نسبت دهید عوالی اللئالی العزیزیة فی الأحادیث الدینیة، ج۱، ص: ۳۴۱

ایمان اهل مسجد:

۷۳. عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ **قَالَ إِذَا رَأَيْتُمْ الرَّجُلَ يَعْتَادُ الْمَسَاجِدَ فَاشْهَدُوا لَهُ بِالْإِيمَانِ**

هر کس عادت به مسجد دارد شهادت به ایمان او دهید بحارالأنوار ۱۶ ۲۳۸

جایگاه انبیاء:

۷۴. قَالَ ﷺ **الْمَسَاجِدُ مَجَالِسُ الْأَنْبِيَاءِ**

مساجد محل اجلاس و جلوس انبیاء است مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۲

جایگاه متقین:

۷۵. قال رسول الله ﷺ: **المسجد بیت کل تقی**

مسجد کاشانه هر پرهیزکاری است کنزالعمال ۲۲۰/۱۶

۷۶. عَنِ النَّبِيِّ ﷺ **قَالَ الْمَسَاجِدُ بُيُوتُ الْمُتَّقِينَ**

مساجد خانه پرهیزکاران است مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۲

آسان سازی:

۷۷. قال رسول الله ﷺ **من بنی لله مسجدا کمفحص قطاة أو أصغر بنی الله له بیتا فی الجنة**

هر کس مسجدی و گرچه کوچکتر از لانه پرنده ای بنا کند خداوند برای او خانه ای همچو قصر در بهشت می سازد کنزالعمال ۶۵۰/۷

اهل مسجد بلا گردان اند:

۷۸. عن النبی ﷺ **إن الله تعالی إذا أنزل عاهة من السماء علی أهل الارض صرفت عن عمار المساجد**

هر گاه گرفتاری بر اهل زمین نازل شود ضربه ای به آبادکنندگان مسجد نمی زند کنزالعمال ۲۸۶/۷ نهج الفصاحه ، حدیث ۶۸۲

۷۹. **عَنِ النَّبِيِّ : إِذَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَاهَةً مِنَ السَّمَاءِ عُوفِيَ مِنْهَا ... عُمَّارُ الْمَسَاجِدِ** – مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل ؛ ج۳ ؛ ص۱۴۹

۸۰. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ **إِذَا نَزَلَتِ الْعَاهَاتُ وَ الْآفَاتُ عُوفِيَ أَهْلُ الْمَسَاجِدِ**

هرگاه بلا و گرفتاری نازل می شود اهل مسجد معاف اند مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۵۶

۸۱. رسول الله ﷺ : يقول الله عزوجل : إنى لاهم بأهل الارض عذلبا فإذا نظرت إلى عمار بيوتى المتحابين فى وإلى المستغفرين بالاسحار صرفت عنهم .

پیامبرﷺ از خدا نقل می کند هر گاه تصمیم بر عذاب زمین میگیرم ناگاه نگاه به آباد کنندگان مسجد کرده و از عذاب آنها دست می کشم کنز العمال ۵۷۹/۷

محبوبان خدا:

۸۲. عن النبی ﷺ إن الله إذا أحب عبدا جعله قيم مسجد خداوند

هر کس را دوست دارد قیّم و حضور دائم در مسجد را به او عنایت می کند کنزالعمال ۶۵۳/۷

جهاد دائمی:

۸۳. قال رسول الله ﷺ الغدو والرواح إلى المساجد من الجهاد فى سبيل الله

صبح گاه و شام گاه به مسجد رفتن جهاد در راه خداست کنزالعمال ۶۴۸/۷

مؤسسه مسجد

ارزش بازگشت:

۸٤. عَنْهُ ﷺ قَالَ مَشْيُکَ إِلَى الْمَسْجِدِ وَ انْصِرَافُکَ إِلَى أَهْلِکَ فِی الْأَجْرِ سَوَاء

نه فقط رفتن بلکه برگشت از مسجد هم مثل اجر رفتن دارد بحار الانوار ۲۱۳/۸۹

همسایگان خدا:

۸۵. قَالَ رَسُولُ اللهﷺ: إِنَّ الله ، عَزَّ وَجَلَّ ، لَيُنَادِی يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ جِيرَانِی ؟ أَيْنَ جِيرَانِی ؟ قَالَ : فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ : رَبَّنَا ، وَمَنْ يَنْبَغِی أَنْ يُجَاوِرَکَ ، فَيَقُولُ : أَيْنَ عُمَّارُ الْمَسَاجِدِ؟

خداوند در روز قیامت ندا می دهد کجایند همسایگان من؟ ملائک می پرسند چه کسی سزاوار همسایگی است؟ خداوند می فرماید کجایند آبادگران مساجد. جامع الاحادیث ج۸ ص۳۰۱ – جامع کبیر سیوطی ج۱ ص۹۰۰۲ – مسندالحارث ج۱ ص۲۵۱ – اتحاف الخیره المعتبره ج ۲ ص ۴۸

ارزش زیارت زائر:

قال رسول الله ﷺ المساجد بيوت الله والمؤمنون زوار الله ، وحق على المزور أن يكرم زائره

مسجد خانه های خدا و مومنین زائران خدا و هر مزوری زائر خود را اکرام می کند کنزالعمال ۵۸۰/۷

اهل مسجد:

۸٦. من صلى فی مسجد جماعة أربعين ليلة كتب الله له بها عتقا من النار

کسی که چهل شب در مسجدی اقامه جماعت کند آزادی از آتش برای او نوشته می شود. کنز العمال ج۷ص۶۵۳

گزینه ها در مسجد:

۸۷. **قَالَ ﷺ مَنْ أَدَامَ الِاخْتِلَافَ إِلَى الْمَسْجِدِ أَصَابَ إِحْدَى ثَمَانٍ آيَةً مُحْكَمَةً وَ أَخاً مُسْتَفَاداً وَ عِلْماً مُسْتَطْرَفاً وَ رَحْمَةً مُنْتَظَرَةً وَ كَلِمَةً تَدُلُّهُ عَلَى الْهُدَى أَوْ تَرُدُّهُ عَنْ رَدًى وَ تَرْكَ الذُّنُوبِ حَيَاءً أَوْ خَشْيَةً.**

که که مرتبا به مسجد رفت و آمد کند یکی از هشت چیز نصیبش می شود: نشانه ای محکم، برادر خداییی، علم جدید و مفید، رحمتی که در انتظارش بود، کلامی که اورا هدایت یا مانع شری شود، و یا ترک گناهان چ هاز روی حیا و چه از روی خشیت خداوند. بحار الأنوار (ط - بيروت) ؛ ج۷۵ ؛ ص۱۰۸

۸۸. **عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَا يَرْجِعُ صَاحِبُ الْمَسْجِدِ بِأَقَلَّ مِنْ إِحْدَى ثَلَاثٍ إِمَّا دُعَاءٍ يَدْعُو بِهِ يُدْخِلُهُ اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ وَ إِمَّا دُعَاءٍ يَدْعُو بِهِ فَيَصْرِفُ اللَّهُ عَنْهُ بَلَاءَ (الدُّنْيَا)وَ إِمَّا أَخٍ يَسْتَفِيدُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَ**

کمتر چیزی که نصیب اهل مسجد می شود یکی از سه فضیلت است: یا دعایی که او را به بهشت داخل کند یا بلائی را از او منصرف کند یا برادر ایمانی که در راه خدا از او استفاده کند بحار الانوار ۲۷۵/۷۱

مروت اهل مسجد:

۸۹. **عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ﷺ قَالَ وَ الْمُرُوَّةُ مُرُوَّتَانِ مُرُوَّةٌ فِي الْحَضَرِ وَ مُرُوَّةٌ فِي السَّفَرِ فَأَمَّا الَّتِي فِي الْحَضَرِ فَتِلَاوَةُ الْقُرْآنِ وَ لُزُومُ الْمَسَاجِدِ وَ الْمَشْيُ مَعَ الْإِخْوَانِ**

مروت دو گونه است یکی در حضر که تلاوت قرآن و ملازم مسجد بودن و همراهی با برادران است بحار الانوار ۳۱۱/۷۶

آداب سخن:

۹۰. **وقال ﷺ: مَنْ تَكَلَّمَ بِكَلَامِ الدُّنْيَا فِي الْمَسْجِدِ أَحْبَطَ اللهُ عَمَلَهُ أَرْبَعِينَ سَنَةً**

کسی که در مسجد حرف دنیایی بزند چهل سال اعمال او حبط می شود

۹۱. **وقال ﷺ: إِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَتَكَرَّهُونَ مِنَ الْمُتَكَلِّمِينَ فِي الْمَسْجِدِ بِكَلَامِ اللَّغْوِ وَالْجَوْرِ**

کلام لغو و جور در مسجد ناپسند ملائک است

لباب الحديث السيوطي ج۱ ص ۱۳

آداب جلوس:

۹۲. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الِاتِّكَاءُ فِي الْمَسْجِدِ رَهْبَانِيَّةُ الْعَرَبِ إِنَّ الْمُؤْمِنَ مَجْلِسُهُ مَسْجِدُهُ وَ صَوْمَعَتُهُ بَيْتُهُ

تکیه زدن و راحت نشستن در مسجد گوشه گیری عرب است چون بهترین مجلس مومن مسجد و خانه بهترین استراحتگاه اوست الکافی ۲ ۶۶۲

اصناف مسجد:

۹۳. وَ رُوِيَ : وَ كَانَ النَّاسُ فِي الْمَسَاجِدِ ثَلَاثَةَ أَصْنَافٍ صِنْفٌ فِي الصَّلَاةِ وَ صِنْفٌ فِي تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَ صِنْفٌ فِي تَعَلُّمِ الْعُلُومِ

حاضران در مسجد سه گروه اند گروهی در نماز گروهی در تلاوت و گروهی علم می آموزند إرشاد القلوب إلى الصواب (للديلمي) ؛ ج۱ ؛ ص۷۷

سیاحت در مسجد:

۹۴. قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فَإِنَّ السِّيَاحَةَ فِي أُمَّتِي لُزُومُ الْمَسَاجِدِ

سیاحت امت من ملازم بودن مسجد است بحار الانوار ۳۸۲/۸۳

سخن اهل مسجد:

۹۵. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ كَانَ الْقُرْآنُ حَدِيثَهُ وَ الْمَسْجِدُ بَيْتَهُ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ

کسی که قرآن کلامش و مسجد خانه اش باشد خداوند خانه ای در بهشت برای او بنا می کند بحار الانوار ۳۸۵/۸۳

رفت و آمد:

۹۶. يَا أَبَا ذَرٍّ وَ كَثْرَةُ الِاخْتِلَافِ إِلَى الْمَسَاجِدِ فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ

ای اباذر زیاد مسجد رفتن نگه دارنده است. بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج۸۰، ص: ۳۶۹

بازار آخرت:

۹۷. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمَسَاجِدُ سُوقٌ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ قِرَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَ تُحْفَتُهَا الْجَنَّة. بحار الانوار ۴/۸۴

محب خدا:

۹۸. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ لَيْلَةَ الْمِعْرَاجِ يَا أَحْمَدُ لَيْسَ كُلُّ مَنْ قَالَ أُحِبُّ اللَّهَ أَحَبَّنِي حَتَّى ... وَ يَتَّخِذَ الْمَسْجِدَ بَيْتاً

خداوند در شب معراج به پیامبر فرمود هر کس که می گوید خدا را دوست دارم واقعی نیست مگر اینکه مسجد را خانه خود قرار دهد مستدرک‌الوسائل ۳ ۳۶۱

همسایگی خدا:

۹۹. عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه‌السلام قَالَ مَنْ سَمِعَ النِّدَاءَ مِنْ جِيرَانِ الْمَسْجِدِ فَلَمْ يُجِبْ فَلَا صَلَاةَ لَه

کسی که صدا اذان مسجد را بشنود و نرود برای او نمازی نیست وسائل‌الشیعة ۸ ۲۹۴

۱۰۰. أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله قَالَ و من قربت داره من المسجد لزمه من حضور الجماعة ما لا یلزم من بعد منه

کسی که همسایه مسجد است حضورش در مسجد ضروری تر از کسی است که به مسجد دسترسی ندارد بحار الأنوار (ط - بیروت) ج۸۰ ۳۵۴

۱۰۱. قال النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فضل الدار القریبة من المسجد علی الشاسعة کفضل الغازی علی القاعد

خانه نزدیک به مسجد همانند مجاهد نسبت به زمین گیر است کنزالعمال ۶۴۸/۷

بایکوت:

۱۰۲. قَالَ امیر المومنین علیه‌السلام إِنَّ قَوْماً لَا يَحْضُرُونَ الصَّلَاةَ مَعَنَا فِي مَسَاجِدِنَا، فَلَا يُؤَاكِلُونَّا، وَ لَا يُشَارِبُونَّا، وَ لَا يُشَاوِرُونَّا، وَ لَا يُنَاكِحُونَّا گروهی با ما در مسجد نماز نمی خوانند پس با ما هم غذا نشده و مشاوره نکنند و پیوند خانوادگی نداشته باشند الأمالی (للطوسی)، النص، ص: ۶۹۶

آداب حضور:

۱۰۳. عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه‌السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ قَالَ: أَيْ خُذُوا ثِيَابَكُمُ الَّتِي تَتَزَيَّنُونَ بِهَا لِلصَّلَاةِ

از امام باقر از آیه خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ پرسیدند فرمود: لباسهای زیبا را هنگام نماز بپوشید بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج۸۶، ص: ۱۹۶

السابقون السابقون:

۱۰۴. عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ السَّابِقُ مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ قَبْلَ الْأَذَانِ وَالْمُقْتَصِدُ مَنْ دَخَلَهُ بَعْدَ الْأَذَانِ وَ الظَّالِمُ مَنْ دَخَلَهُ بَعْدَ الْإِقَامَةِ

امیر المومنین فرمود: بهترین مسابقه دهنده کسی است که قبل از اذان و میانه رو کسی است که بعد از اذان و ظالم کسی است که بعد از اقامه وارد مسجد شود مستدرک‌الوسائل ۳ ۴۳۴ ۵۲- باب استحباب سبق الناس فی الدخول

مساجد محلی:

۱۰۵. عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم بِبِنَاءِ الْمَسَاجِدِ فِي الدُّورِ وَأَنْ تُنَظَّفَ وَتُطَيَّبَ

پیامبر صلی الله علیه و آله دستور داد در قلعه ها و مجتمع ها مسجد بسازند و همواره او را نظیف و خوشبو قرار دهید سنن الترمذی ۵۳/۲

۱۰۶. عَنْ سَمُرَةَ أَنَّهُ كَتَبَ إِلَى ابْنِهِ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم كَانَ يَأْمُرُنَا بِالْمَسَاجِدِ أَنْ نَصْنَعَهَا فِي دِيَارِنَا وَنُصْلِحَ صَنْعَتَهَا وَنُطَهِّرَهَا

پیامبر صلی الله علیه و آله ما را مامور کرد تا در مناطق خود مساجد خوب بسازیم

سنن ابی داود ۱۱۰/۱

بهترین مبنا:

۱۰۷. عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم کل بناء وبال علی صاحبه یوم القیامة إلا المسجد

هر کسی مسئول خیر و شر بنائی است که بنا می کند مگر مسجد که جز ثواب چیزی را برای او نمی نویسند

کنزالعمال ۶۴۸/۷

کفشداری:

۱۰۸. قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله تَعَاهَدُوا نِعَالَكُمْ عِنْدَ أَبْوَابِ مَسَاجِدِكُمْ

هنگام ورود به مسجد به کفش های خود توجه کنید تهذیب‌الأحکام ۳ ۲۵۵ ۲۵- باب فضل المساجد و الصلاة فیها ...

اصالة الحضور:

۱۰۹. عَنْهُ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَحْسَنَ الطَّهُورَ ثُمَّ مَشَى إِلَى الْمَسْجِدِ فَهُوَ فِي صَلَاةٍ مَا لَمْ يُحْدِثْ

کسی که خوب وضو بگیرد و به طرف مسجدی برود تا وضو دارد در حال نماز است بحارالأنوار ۷۷ ۲۳۷

ارزش زنان مسجدی:

۱۱۰. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا تَمْنَعُوا النِّسَاءَ حُظُوظَهُنَّ مِنْ الْمَسَاجِدِ إِذَا اسْتَأْذَنُوكُمْ

زنها را از استفاده بردن از مسجد منع نکنید خصوصا وقتی از شما اجازه می گیرند صحیح مسلم ۴۴۵/۲

جماعت در مسجد:

۱۱۱. عَنْ جعفر بن محمدعليه‌السلام :وَ السُّنَّةُ أَنْ يُصَلَّى فِي الْمَسْجِدِ إِذَا صَلَّوْا فِي جَمَاعَةٍ

از سنت است نماز جماعت در مسجد بحارالأنوار ۸۸ ۱۶۸

۱۱۲. قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِعليه‌السلام عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ فِي الْمَسْجِدِ

بر شما باد نماز در مسجد بحارالأنوار ۷۱ ۱۶۲

دعای زیارت:

۱۱۳. عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍعليه‌السلام أَنَّهُ قَالَ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ زُوَّارِكَ وَ عُمَّارِ مَسَاجِدِكَ

خدایا از زوار و آباد کنندگان مسجد قرارم بده (بحار الانوار، ج ۸۴، ص ۳۶۷)

آداب ورود:

۱۱۴. عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِعليه‌السلام قَالَ تَقُولُ وَ أَنْتَ عَلَى بَابِ الْمَسْجِدِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي مِنْ وَفْدِهِ وَ زُوَّارِهِ

هنگامه ورود به مسجد بخوان: حمد و سپاس خدایی که مرا از بهترین مهمان ها و زوارش قرار داد تهذیب‌الأحکام ۵ ۱۰۰ ۸- باب دخول مكة ..... ﷺ: ۹۷

۱۱۵. أَنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّعليه‌السلام وَ كَانَعليه‌السلام إِذَا بَلَغَ بَابَ الْمَسْجِدِ رَفَعَ رَأْسَهُ وَ يَقُولُ إِلَهِي ضَيْفُكَ بِبَابِكَ

هر گاه امام حسن مجتبی به درب مسجد می رسید سر را بلند می کرد و عرضه می داشت: خدایا مهمانت به خانه ات آمده بحارالأنوار ۴۳ ۳۳۹

مسجد سنگر و پناهگاه است:

۱۱۶. و من دخله كان آمنا: رَسُولِ اللَّهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم : وَمَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ فَهُوَ آمِنٌ

پیامبرﷺ در فتح مکه فرمود: هر کس داخل مسجد شد در امان است. سنن ابی داود ۳۸/۲

۱۱۷. قَالَ الصَّادِقُعليه‌السلام وَ افْزَعُوا إِلَى مَسَاجِدِكُم

هر گاه بلایای طبیعی آمد به مسجد پناه ببرید بحارالأنوار ۸۸ ۱۴۷ باب ٦- صلاة الكسوف و الخسوف و الزلزلة

۱۱۸. وَ قَدْ قَالَ النَّبِیﷺ **إِنَّ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ آیَتَانِ مِنْ آیَاتِ اللَّهِ ... فَإِذَا انْکَسَفَ أَحَدُهُمَا فَبَادِرُوا إِلَی مَسَاجِدِکُمْ**

خورشید و ماه از آیات الهی اند هرکدام مکدر شدند خود را به مساجد برسانید من‌لایحضره‌الفقیه ۱ ۵۴۰ باب صلاة الکسوف و الزلازل و الریاح بحار الانوار ۱۶۳/۹۱